

Novi Sad, 2. decembar 2024.

NA SAJMU TURIZMA STRUČNO I POSLOVNO

Na Novosadskom sajmu je od 28. do 30. novembra održan 55. međunarodni sajam turizma.

Zemlja partner je Mađarska, a velika podrška ovoj priredbi bili su Pokrajinska vlada, Pokrajinski sekretarijat za privredu i turizam, Grad Novi Sad i Turistička organizacija Grada Novog Sada.

Sajam je okupio brojne izlagače, posetioce koji su bili u potrazi za najpovoljnijim aranžmanima - „last minute“ za predstojeću zimsku sezonu, novogodišnje i božićne praznike, kao i „first minute“ za leto 2025. godine... Kako izlagači kažu velika je bila zainteresovanost i za manifestacije kojih samo u Vojvodini tokom godine ima oko 1500. Održan i veliki broj stručnih skupova.

55. MEĐUNARODNI SAJAM TURIZMA U BROJKAMA

- Nastupilo je više od 240 izlagača
- Učesnici stigli iz 12 zemalja- Srbije, Mađarske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Slovenije, Albanije, Bugarske, Tunisa, Severne Makedonije, Grčke i Rusije..
- Izlagači su davali popuste i do 55%
- Na B2B sastancima prijavljeno je 79 učesnika iz 10 zemalja (Srbija, Mađarska, Crna Gora, BiH, Hrvatska, Slovenija, Severna Makedonija, Sjedinjene Američke Države, Belgija, Rusija), a održano je 150 sastanaka
- Vinska kuća Vojvodine okupila je 16 vinarija i vinskih podruma
- Održana su 42 stručna skupa, promocije i prezentacije
- Na stručnim skupovima zabeleženo više stotina učesnika
- Turistička Prizma je uručena za 12 najboljih destinacija u svim kategorijama
- Održana radionica sa 27 hotelijera iz Turske
- 11. konferencija MEKST okupila učesnike iz više od 15 zemalja
- Komisija za ocenjivanje kvaliteta Novosadskog sajma vrednovala 353 objekta i usluge, koje je prijavilo 133 učesnika
- Gastro kup i 34. zbor ugostiteljskih i turističkih radnika Srbije 2024. okupili više desetina takmičara
- Novosadski sajam u Poklon-igri obradovao 41 posetioca

NAJVAŽNIJE CELINE SAJMA TURIZMA

Zemlja partner Sajma turizma bila je Mađarska. Tim povodom ambasadoru Mađarske u Srbiji Zoltanu Jožefu Mađaru uručen je Pehar Novosadskog sajma. Nosilac partnerstva bila je Mađarska agencija za promociju izvoza HEPA (*Hungarian Export Promotion Agency*) koja je na nacionalnom štandu okupila 10 učesnika. Predstavile su se turističke organizacije i agencije, gradovi (Budimpešta, Harkanj, Pečuj, Segedin, Morahalom), institucije, članice mađarskog Ministarstva spoljnih poslova i trgovine, turističke i konsultantske firme. Tokom manifestacije na štandu Zemlje partnera zainteresovani su mogli da se upoznaju s mogućnostima boravka na obali jezera Balaton, u banjama, spa centrima, termalnim bazenima, ali i s digitalnim platformama za mađarsko i srpsko tržište, koje funkcionišu kao most za promociju turizma i olakšavaju planiranje putovanja, istovremeno jačajući veze između dve zemlje. Za Mađarsku su od izuzetnog značaja bili B2B susreti, kao i prilika da uspostave konkretne poslovne kontakte.

Zemlja partner je za posetioce pripremila i vaučere sa 50% popusta na usluge banje Sent Eržebet, ali i darove u Poklon-igri Novosadskog sajma. Sajam turizma bio je prilika i da se predstavnici mađarskih radnika u turizmu upoznaju sa turističkim i ugostiteljskim potencijalima Novog Sada, Vojvodine i Srbije.

Nastup izlagača – Tokom tri dana učesnici Sajma turizma predstavili su se u Hali „Master“, Kongresnom centru „Master“, Auli i na otvorenom prostoru Sajmišta. Nastupile su turističke organizacije, turističke agencije, ski centri, hoteli, banje, toplice, wellness i spa objekti, turoperateri, institucije, specijalne bolnice za ortopediju i rehabilitaciju, etno naselja, sportsko-rekreativni centri, odmarališta, turističke atrakcije, manifestacije i događaji, mediji, kao i oni koji su posvećeni IT u turizmu, medicinskom turizmu, karijeri, obrazovanju, osiguranju, vinski podrumi i vinarije...

Posetiocima su odobravali do 55% popusta, poklanjali vaučere, ugovarali posebne pogodnosti, organizovali prateće programe i degustacije... Zadovoljni izlagači ističu da je Sajam ispunio njihova očekivanja. Mnogi naglašavaju da su uspjeli da ostvare kontakte značajne za poslovanje firmi iz kojih dolaze, ali i da su zadovoljni brojem stručnih skupova i prezentacija, kao i temama o kojima se razgovaralo. Primećuju i da je ove godine, u odnosu na prethodne, bilo više mlađih posetilaca. U agencijama kažu da su klasične turističke ture i obilasci prošlost i da se danas gost mora animirati, traži se doživljaj putovanja kroz određenu aktivnost.

Crna Gora je zabeležila odličnu posećenost što, kako kažu, svedoči o sve većem interesovanju za njihovu turističku ponudu. Iz godine u godinu prepoznaju rastuću želju posetilaca da otkriju lepote Crne Gore, a ovogodišnji sajam je posebno obeležilo interesovanje za novogodišnje programe i ponudu skijališta. Posetioci su bili oduševljeni mogućnostima koje su im ponudili- od zimskih sportova na planinama do bogatog programa za proslavu praznika. Kažu i da su građani Srbije tradicionalno najbrojniji turisti u Crnoj Gori, te ih s radošću očekuju i u predstojećoj sezoni.

Skijališta je ove godine ponudilo i **Bansko u Bugarskoj**, premijernim nastupom na Sajmu turizma. Upućujući komplimente za organizaciju Sajma dodali su i da je za njih bilo važno da pokažu da Bansko nije samo skijalište. U ponudi imaju i planinarenja, promociju tradicije, kulture... Uspostavili su kontakte sa porodicama koje i jesu njihova ciljna grupa, ali i sa mlađim posetiocima kojima mogu da ponude i bogat noćni život, pijano barove...

Prvi put na Sajmu turizma su i predstavnici **Tunisa**, a kako kažu za njih je bilo važno da građanima Srbije pokažu da na Tunis kao destinaciju i dalje mogu da računaju i da imaju šta da ponude. Od velike su im koristi B2B sastanci sa turoperatorima i novinarima koje su održali.

Izlagači iz Bosne i Hercegovine kažu da je Sajam bio lep i velik sa dosta posetilaca, i što je takođe važno kolega spremnih za saradnju. Primetili su i da je struktura raznolika- od mlađih do penzionera, a evidentan je veći broj srednjoškolaca. Davali su i popuste za grupne posete i vaučere. **Ski centar Ravna planina** je poklanjao 15% popusta na ceo aranžman u koji su uključeni i ski pas, doručak i parking, kao i ulaznice za Dino park, a akcija je važila samo tokom Sajma turizma u Novom Sadu. Od neobičnih pitanja izdvajaju: „Kako skijati na Ravnoj planini?“. Za **Istočno Sarajevo** ovaj Sajam je bio življi od prethodnih. Došli su zbog predstojeće zimske sezone koju su i predstavili. Primetili su i da je u organizovanim posetama bilo škola i to strukovnih koje ovakva priredba i treba da zanima. Kadrovi su jedan od gorućih problema i kod njih, kao i zakonska regulativa, a Sajam je pokazao da će se u budućnosti malo više pričati o tim temama.

Hotel „Borovi“ Sjenica takođe prvi put nastupa samostalno. Izuzetno su zadovoljni organizacijom priredbe, profesionalnošću zaposlenih na Novosadskom sajmu i dočekom. Često nastupaju i na sajmovima u inostranstvu i kažu da ovaj novosadski ne zaostaje za tamošnjim priredbama, sem u nešto malo manjem broju led ekrana koji se koriste i u veličini štandova. Svakako dolaze i sledeće godine.

U sklopu **TO Republike Srpske** su bili i Ugljevik, Višegrad, Foča, Banja Luka, a svi su zadovoljni komunikacijom sa kolegama, prostorom, susretljivim ljudima, dobrom organizacijom. Da veliko interesovanje vlada za ono što su ponudili vide i po promo materijalima koje su posetioci uzimali.

I **OPG „Vilma Brčić“** je prvi put na Sajmu. Proizvode maslinovo ulje i bave se pružanjem usluga u turizmu. Opšti utisak je da je bilo zanimljivo, a uspjeli su i da ostvare nekoliko poslovnih kontakata, za koje veruju da mogu da im budu od koristi u budućnosti.

U **Turističkoj organizaciji Srbije** kažu da su prezadovoljni i da je za njih ovaj sajam bio mnogo bolji od prošlogodišnjeg. **UTAS** potvrđuje da je bilo više posetilaca nego lane.

Turistička organizacija Vojvodine je okupila 29 izlagača od toga 22 lokalne turističke organizacije. Utisci su odlični, zadovoljni su posetom. Zainteresovanost vide i po plasmanu brošura kao i po pitanjima kojih je najviše bilo u vezi sa banjama, raspoloživim kapacitetima, „city break“ destinacijama i manifestacijama kojih u jednoj godini u Vojvodini ima više od 1500.

TO Grada Pirota dolazi u Novi Sad desetak godina unazad. Pažnju skreću na manifestaciju posvećenu peglanoj kobasici i na Staru planinu. Ove godine je kako kažu, više gostiju, a čini im se i izlagača. Štandovi su lepši. Dopada im se struktura izlagača i promocija svih krajeva Srbije, a veruju da je nenaplaćivanje ulaznica dovelo do dobre posete.

TO Kragujevac je ostvarila mnogo poslovnih kontakata sa kolegama. Razmenili su i iskustva za naredne aktivnosti. Po njima Sajam turizma na Novosadskom sajmu nudi veliki izbor destinacija jer su prisutni izlagači iz

Regiona. Za posetioce je to prilika da izaberu šta žele u bogatoj ponudi, a napominju i da je bilo dosta pratećih sadržaja.

Dobru organizaciju i posetu primećuju i „**Ždrelo**“ Kompanija Milojević, TO Kraljevo, TO Sombor, BIG BLUE, Modena Travel...

„**Disko Travel**“ se prvi put predstavio posetiocima na Sajmu u Novom Sadu. Prezadovoljni su jer im je prvenstveno bilo važno da se čuje za njih, a u tome su i uspeali. Posetiocima su za daleke destinacije odobravali i do 55% popusta. Zadovoljni su čistoćom i uslugom, a izuzetno zadovoljni velikom posetom mladih...

Paviljon Pokrajinskog sekretarijata za privredu i turizam – Pokrajinski sekretarijat je okupio suizlagače, korisnike sredstava i partnere i organizovao brojne događaje kao i nastup 16 vinarija i vinskih podruma u Vinskoj kući Vojvodine. Predstavili su aktuelni projekat “Najbolje iz Vojvodine” koji se odnosi na turističku i uslužnu delatnost. Izlagači su bili i dosadašnji nosioci tog prestižnog sertifikata. Između ostalog Sekretarijat je uručio i sertifikat Geoturista učesnicima programa “Eko tour” i ugostio institucije iz Vojvodine koje obrazuju kadrove turističko-ugostiteljskog smera u cilju razvoja i unapređenja turizma- fakultete i srednje škole sa akreditacijom nadležnih organa, koje u okviru nastavnih programa obrazuju kadrove iz oblasti turizma, odnosno ugostiteljsko, hotelijersko-turističke tehničare.

Stručni i poslovni skupovi- Tokom tri dana održana su 42 stručna skupa, promocije i prezentacije, kako u Kongresnom centru „Master“, Hali „Master“, tako i na štandovima izlagača.

B2B susreti izlagača i turoperatera priređeni u Hali „Master“ trajali su dva dana. Novosadski sajam i Turistička organizacija Grada Novog Sada dugi niz godina zajedno organizuju taj poslovni deo Sajma turizma, u cilju dogovora i uspostavljanja saradnje turističke privrede i gostiju. Ove godine akcenat je bio na turističkim agencijama koje se bave trećim tržištima, čija je ponuda Balkan, odnosno, balkanske ture. Cilj je bio da se na nekoj od tih tura nađu Novi Sad i okolina. Agencije koje su bile prisutne aranžmane prodaju na tržištima od Kine, Malezije, Indonezije, Amerike do Evrope, pre svega Francuske, Španije i Italije. Na tim sastancima turističke agencije su najviše interesovanja pokazale za uspostavljanje kontakata s novosadskim hotelijerima.

Turizam naš nasušni - Novosadski sajam i Turistička prizma su u okviru Sajma turizma organizovali konferenciju „Turizam naš nasušni“, sa izuzetno aktuelnim temama. Tema prvog panela bila je „Imamo li potrebne kadrove u turizmu i ugostiteljstvu i kako do njih?“, a drugog „Turističke organizacije/zajednice i njihova uloga u kreiranju i promociji turističkog proizvoda“. Učesnici su bili turistički poslenici i profesori fakulteta i akademija u Srbiji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Mađarskoj. Tradicionalno na Međunarodnom sajmu turizma Turistička prizma je u akciji „Za novi kvalitet u turizmu“ dodelila Prizme. Ta su priznanja jedinstvena po tome što o nominacijama i nagrađenima odlučuje žiri koji čine isključivo turistički novinari iz regiona. Ove godine je nominovano više od 20 turističkih destinacija iz svih zemalja regiona. Turistička Prizma je uručena za 12 najboljih destinacija u svim kategorijama.

Turski hotelijeri na Sajmu turizma - Turistička agencija „Big Blue“ organizovala je radionicu sa 27 hotelijera iz Turske, iz egejske i antalijske regije, koji su našim subagentima predstavili svoj način poslovanja. Na skupu su turski hotelijeri promovisali svoju zemlju i hotele, ali je pažnja posvećena i širenju ideje putovanja, dobrih hotela, „*all inclusive*“ koncepta i saradnje zemalja.

CTTH 2024- U organizaciji Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu, Departmana za geografiju, turizam i hotelijerstvo, održana je 20. konferencija posvećena savremenim trendovima u turizmu i ugostiteljstvu, uticaju turizma na životnu sredinu i uklapa se u holistički pristup koji se razvija kroz studijske programe, projekte i ovakve konferencije. Tranzicija u zelenom turizmu kao centralna tema ovogodišnje konferencije okupila je oko sto domaćih i stranih predavača.

Turistička organizacija Grada Novog Sada organizovala je radionicu „Novosadska vina i zlatiborski delikatesi“, a novosadski **Centar za istraživanje i studije turizma** upriličio je skup posvećen upravljanju recenzijama i sadržajem za maksimalnu promociju destinacija. Održan je i interaktivni panel „Put ka uspehu u turizmu i ugostiteljstvu, „Mogućnosti turističke valorizacije nematerijalnog kulturnog nasleđa Srbije“, a na štandu RTV-a predstavljen je putopisni serijal „Bez aranžmana“ autora Blaža Popovića. Završnog dana Međunarodnog sajma turizma, u subotu, održana je 11. međunarodna konferencija studenata turizma i hotelijerstva MEKST.

34. zbor ugostiteljskih i turističkih radnika Srbije 2024- Savez samostalnih sindikata Srbije – Samostalni sindikat ugostiteljstva i turizma Srbije organizovao je Zbor ugostiteljskih i turističkih radnika Srbije. Učestvovalo je ukupno 55 takmičara koji su se nadmetali u brojnim kategorijama. Po završetku takmičenja najboljima su uručeni pehari, medalje, diplome i zahvalnice. Prvo mesto dele Specijalna bolnica Prolom Banja i novosadska Srednja škola „Svetozar Miletić, drugo šabačka EŠ „Stana Milanović“ i somborski Etno restoran „Fijaker“. Treće mesto je pripalo Turističkoj organizacija Grada Novog Pazara.

Gastro kup 2024 je međunarodno takmičenje u kulinarstvu koje se održava tokom Sajma turizma u Novom Sadu. Organizatori osmog nadmetanja po redu, su Novosadski sajam, Udruženje Zelena dolina (Green Valley), Horeca asocijacija Kragujevac. Takmičenje ima za cilj promovisanje i popularizaciju kulinarstva u Srbiji i regionu. Takmičari su se nadmetali u nekoliko kategorija, a ujedno imali priliku da razmene iskustva sa kolegama, promovišu svoje ugostiteljske objekte i steknu nova poznanstva u cilju podizanja nivoa privredne aktivnosti u Novom Sadu, Republici Srbiji i zemljama regiona, Evrope i sveta. Za najboljeg juniora 2024. godine proglašen je Nikola Sarić, a za najbolju seniorku Marija Džingarska. Najbolja kulinarska škola za 2024. godinu je Visoka poslovna škola Leskovac.

Ocenjivanje kvaliteta objekata i usluga- Uvertira 55. međunarodnog sajma turizma bilo je uručenje priznanja učesnicima na ocenjivanju kvaliteta objekata i usluga, Novosadskog sajma. Nosilac najvišeg priznanja je Prezident Hotels, sa sedištem u Srbiji. Veliki šampionski pehar uručen je za uspešan i prepoznatljiv brend u hotelskoj industriji. Peharima Novosadskog sajma nagrađeno je 29 učesnika vrednovanja iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Severne Makedonije, Crne Gore i Hrvatske. Uručene su i brojne povelje, plakete i diplome s posebnim priznanjem.

Komisija Novosadskog sajma za ocenjivanje kvaliteta objekata i usluga na 55. međunarodnom sajmu turizma radila je od septembra. Na terenu je ocenjeno više od 350 objekata i usluga, koje je prijavilo 133 učesnika, a dodeljene su 304 velike zlatne medalje uz 49 zlatnih medalja.

Poklon-igra za posetioce- Novosadski sajam, je u saradnji sa izlagačima organizovao Poklon-igru za posetioce, a pripremljen je 41 dar. Pokloni su bili vikend za dvoje ili četvoro na bazi smeštaja ili polupansiona, vožnja katamaranom, poklon-kartica/bon u iznosu od 150.000 forinti za boravak u nekom od Hunguest hotela, slatki paketi, šolje, majice...

Darodavci u Poklon-igri su: Konačište Grad – TO Užice, Vilma Brčić – Hrvatska i Turistička organizacija opštine Lučani "Dragačevo". Tu su i domaćinstva okupljena oko TO Knjaževac- STD "Vila Babin zub", STD Pešić "Deda Mišina koliba", STD "Sunce", STD "Kod Gere", Apartmani "Velebit", STD "Brvnare Todorović", Prenocište "Etno-kuća Anđela", Apartmani "Vila Vrh", STD "Vila Bor", Apartmani "Aphrodite hills", STD "Gabar" i Kuća "Milica". Među onima koji su pripremili poklone su i: Kuća za odmor "Marina Jelenković", STD "Seoska kuća 2", STD "Petar i Pavle", Apartmani "Vila Kula", STD "Casa Sara", Prenocište "Bajka", Apartman "Vila Bosa 1", Apartmani "Blue lagoon", Sobe "Kuća Talija", STD "Vila Nada", Vila "Biljana", Apartmani "Čardak", kao i TO opštine Knjaževac, TO Čačka, TO regije Zapadna Srbija, Specijalna bolnica za rehabilitaciju Atomska banja, Gornja Trepča, TO Sjenica i Turističko-sportski centar Arilje. Među darodavcima su i firme iz Mađarske: HEPA- *Hungarian Export Promotion Agency*, Hotel Piano – Segedin, Drava hotel Harkanj, Hagymatikum spa Makó i Carpathian Basin Tourism Association.

Ulaz na Sajam turizma nije naplaćivan.

Novosadski sajam je, baš kao i perthodne godine, doneo odluku da se svim posetiocima i učesnicima Sajma turizma omogući ulaz bez naplaćivanja karata, uz registraciju posete. Odluku je podržala i Pokrajinska vlada, a doneta je sa namerom da se i na taj način podrži razvoj turizma na našim prostorima.

Podrška održavanju Međunarodnom sajma turizma u Novom Sadu su:

- ❖ Zemlja partner Mađarska
- ❖ Pokrajinski sekretarijat za privredu i turizam
- ❖ Grad Novi Sad i
- ❖ Turistička organizacija Grada Novog Sada